

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 16 kwietnia 2024 r.
Znak sprawy: DŻW.zch.058.1.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 2278 w sprawie tradycyjnej hodowli świń oraz bioasekuracji

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2278 z dnia 28 marca 2024 r. Pana Daniela Milewskiego, Posła na Sejm RP w sprawie tradycyjnej hodowli świń oraz bioasekuracji, uprzejmie informuję, co następuje.

W celu zwiększenia potencjału hodowli świń, stanowiących bazę dla produkcji tych zwierząt, zwiększono w 2023 r. dotacje na postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej. Zwiększenie stawek nastąpiło poprzez rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (1), które weszło w życie 23 sierpnia 2023 r. Rozporządzenie to wskazuje obecnie łączną roczną stawkę dotacji na pomoc dla hodowców świń w ww. zakresie wynoszącą 8 817 000 zł (3 529 000 zł na prowadzenie ksiąg hodowlanych i 5 288 000 zł na prowadzenie oceny wartości użytkowej świń), co stanowi wzrost o 2 933 000 zł.

Wsparcie dla hodowli świń polega na udzieleniu hodowcom pomocy w postaci dostępu do subsydiowanych usług (prowadzenie ksiąg i prowadzenie oceny wartości użytkowej), na które podmiot je świadczący (uznany związek hodowców realizujący zatwierdzony program hodowlany) otrzymuje dotację. Aktualnie na terytorium Polski dwa podmioty realizują zatwierdzone programy hodowlane dla świń czystorasowych:

- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”: (7 ras) wielka biała polska, polska biała zwisłoucha, puławska, duroc, hampshire, pietrain, wielka biała ojcowska,
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu: złotnicka biała i złotnicka pstra.

Ponadto w celu zachowania ras zwierząt, w tym świń, tradycyjnie uznawanych za rodzime i zagrożone wyginięciem, w Polsce prowadzona jest również ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, którą realizuje i koordynuje Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy.

Trzy rasy świń objęte są programami ochrony zasobów genetycznych:

- puławska,
- złotnicka biała,
- złotnicka pstra.

W Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) w II filarze przewidziano interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, która jest w dużej mierze kontynuacją Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020. Pomoc przyznawana jest rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych. Płatności dotyczą ras zachowawczych objętych odpowiednim programem ochrony, jeżeli ich liczba w stadzie wynosi co najmniej: 10 loch rasy puławskiej, 8 loch rasy złotnickiej białej i 8 loch rasy złotnickiej pstrej. Płatność można uzyskać maksymalnie do 70 loch stada świń rasy puławskiej oraz 100 loch pozostałych ras.

Płatność przyznawana jest corocznie zarówno do loch jak i knurów objętych 5-letnim zobowiązaniem i wynosi 1335 zł/szt.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej pokrycia z budżetu kosztów bioasekuracji uprzejmie informuję, że w ramach PS WPR przewidziano interwencję I.10.3 **Inwestycje** zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF (I.10.3), która ma na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń. Wsparcie można uzyskać na inwestycje dotyczące bioasekuracji, w tym wykonanie ogrodzenia chlewni i zakup urządzeń służących bioasekuracji.

Pomocą mogą być objęte w szczególności inwestycje związane z:

- budową, przebudową, remontem budynków lub budowli służących bioasekuracji, takich jak np.: niecki dezynfekcyjne, magazyny do przechowywania słomy dla świń,

- wykonaniem ogrodzenia spełniającego warunki bioasekuracji, które będzie posiadać zamykane bramy wjazdowe i furtki,
- zakupem urządzeń służących bioasekuracji, takich jak np.: brama, kurtyna lub tunel,
- zakupem i posadowieniem silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnie lub silosu na zboże przeznaczone na paszę,
- wykonaniem inwestycji umożliwiającej utrzymywanie świń w gospodarstwie rolnym w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

O wsparcie może się ubiegać gospodarstwo, w którym minimalna średnioroczna liczba świń w stadzie wynosi co najmniej 50 sztuk zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja, albo co najmniej 27 sztuk zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja w przypadku prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi.

W przypadku prowadzenia chowu lub hodowli ras rodzimych: puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra, objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub świń czystych ras wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja - warunek dotyczący liczby świń w stadzie nie obowiązuje.

Kryteria wyboru w szczególności dotyczą:

- wielkości stada,
- rodzaju inwestycji,
- realizacji operacji przez rolnika utrzymującego świnie ras rodzimych objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub czystych ras wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- prowadzenia chowu lub hodowli świń zgodnie z metodami ekologicznymi.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej beneficjentowi w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PS WPR, nie może przekroczyć 100 000 zł. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 000 zł.

Intensywność pomocy wynosi do 80 % kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek. Jest to maksymalna intensywność pomocy jaka może być udzielona na inwestycje związane z bioasekuracją na podstawie przepisów rozporządzenia 2021/2115 (2).

Zgodnie z - Harmonogramem planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach PS WPR, **nabór** na I.10.3 odbędzie się w okresie **27 czerwca – 2 sierpnia 2024 r.**

Ponadto producenci świń mają możliwość skorzystania z wsparcia w formie pomocy dla producentów świń na refundację wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją (**bieżących kosztów bioasekuracji**), zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (3).

Pomoc jest udzielana na:

- zakup mat dezynfekcyjnych;
- zakup sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnię, przed dostępem zwierząt domowych;
- przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne - w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/2013 (4) oraz ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (5) (do wysokości limitu pomocy de minimis). Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

Odnosząc się do kwestii wsparcia szkoleniowego i doradczego uprzejmie informuję, że Inspekcja Weterynaryjna (IW) prowadzi systematyczne **kampanie informacyjne** mające na celu przekazanie wiedzy na temat ASF różnym podmiotom, w tym **rolnikom**,

myśliwym, władzom samorządowym, strażom, inspekcjom, innym służbom, czy też podmiotom świadczącym usługi z zakresu przewozu osób (np. operatorom portów lotniczych i portów morskich), operatorom biur podróży, a także podmiotom świadczącym usługi pocztowe i kurierskie. Przedstawiciele IW biorą także udział w spotkaniach i konferencjach poświęconych tematyce ASF i bioasekuracji oraz udzielają wywiadów w prasie, radio i telewizji. Okazją do uświadamiania o potrzebie stosowania bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie oraz roli tego środka w ochronie przed ASF, są cykliczne kontrole realizowane przez IW w takich gospodarstwach, które poza podstawową rolą, mają również charakter edukacyjny.

W proces informowania i kształcenia rolników włączone zostały także wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego (ODR), podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Podstawową formą akcji informacyjno – upowszechnieniowych jest zamieszczanie filmów, artykułów i innych materiałów w zakładkach założonych w tym celu na stronach internetowych wszystkich ODR. Najczęściej zamieszczane są tam materiały otrzymywane od wojewódzkich lekarzy weterynarii lub z MRiRW. Ponadto, na tablicach w centrali ODR –ów i w biurach terenowych są zamieszczane ogłoszenia, plakaty, komunikaty i inne ogłoszenia w formie drukowanej. Na podkreślenie zasługuje działalność informacyjna prowadzona poprzez publikację artykułów na ten temat w czasopiśmie (miesięcznikach) wydawanych przez ODR-y. Informowanie o potencjalnym zagrożeniu ASF prowadzone jest także podczas imprez masowych, organizowanych lub współorganizowanych przez ODR-y: targach, dożynkach, wystawach, konkursach itp.

Niezależnie od imprez masowych, organizowane są specjalne szkolenia dla rolników lub wygłaszane są wykłady na ten temat przy okazji innych szkoleń lub konferencji.

Doradcy terenowi udzielają także porad indywidualnych.

Równolegle podejmowane są i będą kontynuowane działania prewencyjne związane z podnoszeniem poziomu bioasekuracji gospodarstw oraz kontrole realizowane przez IW w celu oceny, czy rolnicy zabezpieczają swoje gospodarstwa przed wniknięciem ASF w sposób efektywny i skuteczny. Wypracowane zostały także mechanizmy zachęcające rolników do prewencji i odpowiedniego zabezpieczenia swoich gospodarstw oraz realizowane są działania o charakterze doradczym i szkoleniowym. Synergia tych mechanizmów, jak również przekonanie rolników o potrzebie nie tylko zabezpieczenia gospodarstwa przed wnikaniem chorób zakaźnych zwierząt, ale wdrażania elementów

bioasekuracji w praktyce, są kluczowymi elementami, które mogą się przyczynić do sukcesu programu wsparcia hodowców świń w kwestii bioasekuracji. W konsekwencji pozwoli to na ograniczenie potencjalnych strat hodowcy, które występują w przypadku zawleczenia choroby nie tylko w wymiarze lokalnym, ale także ogólnokrajowym. Stosowana w praktyce skuteczna bioasekuracja gospodarstw utrzymujących świnie w dalszej perspektywie pozwoli ograniczyć zasięg obszarów objętych dodatkowymi wymaganiami z powodu ASF zlokalizowanych na terytorium Polski i jest jednym z podstawowych elementów unijnej strategii zwalczania ASF.

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1562),
- (2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, z późn. zm.),
- (3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. 2015 r. poz. 187, z późn. zm.),
- (4) rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, z późn. zm.),
- (5) ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 702).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów